

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 22 (1)

Izdan 1 decembra 1932.

PATENTNI SPIS BR. 9304

Dr. Ing. Ehrlich Josef, industrijalac, Wien, Austrija.

Štambiljska boja za drvene jastučice.

Prijava od 17 novembra 1931.

Važi od 1 februara 1932.

Traženo pravo prvenstva od 27 novembra 1930 (Austrija).

Pod pečatnim bojama podrazumevamo mastila, koja služe za kvašenje pečatnih (štambiljskih) jastučica.

Razlikuju se poglavito dve vrste štambiljskih boja, naime boje za štambilje od gume, i boje za štambilje od metala. Prve boje sadrže obično, pored samih boja, još i arapsku gumu ili dekstrin i glicerin ili koje druge higroskopske materije. Štambiljske boje, za metalne pečate nazivaju se još i uljnim (masnim) bojama, pošto one obično sadrže kao nosioc boje ulja, elain ili tome slično. Nesumnjivo sa masnim štambiljskim bojama mogu se dobiti lepši otisci nego sa običnim bojama za gumene štambilje, ali te masne boje imaju tu nezgodnu stranu, što vrlo brzo razaraju gumu svojim hemijskim dejstvom. Danas su u najvećem broju u upotrebi gumene štambilje. Zatim postoje i druge teškoće, ako se mesto običnih platnenih jastučica žele upotrebiti mnogo trajniji drveni jastučici za štambilje, koji se ne mogu kvasiti sa običnim bojama za gumene štambilje, jer one krive drvo i čine ga neravnim. Pošto su s druge strane masne boje mahom neupotrebljive, kao što je rečeno, za gumene štambilje to u stvari do danas nije bilo prave podesne boje za drvene jastučice.

Predmet pronalaska su štambiljske boje za drvene jastučice, koje imaju sve osobine masnih štambiljskih boja, ali s tom važnom razlikom, što na gumu ne dejstvuju razorno. Utvrđeno je da se, kao nosioci boje, mogu upotrebiti mnogobrojne, za gu-

mu neškodljive, tečne materije ili smeše materija, koje nisu higroskopne, koje ne krive drvo i koje same ili u smeši imaju dovoljno visoku tačku ključanja odnosno niski pritisak pare, tako da pri normalnoj temperaturi i normalnom pritisku ne isparavaju. Ove osobine zapažene su kod raznih sintetičnih sretstava za omekšavanje drugog porekla a ne životinjskog, bilnog ili mineralnog ulja ili masti, kojima se obično dodaju esteri celuloze ili produkti celuloze. U prvom redu ovde spadaju tečna sretstva za omekšavanje, koja se mogu pojedinačno ili u smeši (odnosno u raznim kombinacijama) potrebiti kao na pr. razni derivati ftalne kiseline (na pr. dietil ester ftalne kiseline kao i sulfo-jedinjenja ftalne kiseline) ili trikrezil fosfati ili fenil forfati ili viši alkoholi (kao na pr. benzil-alkohol). Ovi i slični proizvodi nalaze se u trgovini često pod fantastičkim imenima kao na pr. palatinal, plastonal sa raznim oznakama kvaliteta. Često ih proizvođači više prodaju pod oznakom „sredn'e D“ ili „5 D“ i tome slično. Većina ovih materija su dobri rastvarači boja. U slučajevima, gde jedna ili druga materija ne može rastvoriti neke boje, pomažemo se time, što se boja rastvori u kakvom podesnom rastvaraču i meša sa nosiocem boje, posle čega sretstvo za rastvaranje, ako nema dovoljno visoku tačku ključanja, ispari. U drugim slučajevima rastvarač može ostati u smeši.

Navedene materije daju štambiljskim bojama, koje su načinjene od tih materija, sve željene i potrebne osobine.

Iz navedenih primera jasno je, da je reč o proizvodima, koji se, u pogledu hemije, mogu uvrstiti u razne grupe. Kao zajednička odlika može se istaći samo to, da su svi ti proizvodi odlična sredstva za omekšavanje celuloznih derivata i da se kao takva unose u trgovinu.

Primer izvođenja.

70 delova dietilestera ftalne kiseline, 8

delova boje na pr. ljubičasta u kristalu, rastvaraju se u 22 dela benzilalkohola.

Patentni zahtev:

Štambilske boje za drvene jastučice, naznačene lime, što sadrže jednu ili više materija, koje nisu ni životinjska, biljna ili mineralna ulja ili masti i koje su podesne kao sredstva za omekšavanje estera celuloze ili proizvoda celuloze na pr. dietil ester ftalne kiseline.